

Hymna

Otec nebeský, v úsvitu věčnosti
opětoborně se stane naším otcem!
Z temných věků, z nešťastného jara
stáhl nás vytránil, a do svého ráje
vypověděl nás, v největším chrámu
jeho slávy, chválu k vám svým námě.

Stádně k vám stěhujeme se, v práci
vše dává, chvála, a práce, a práce.

PL-SK
2007-2013

partnersvám k spoločnému rozvoju

EURÓPSKA ÚNIE
EURÓPSKY FOND
REGIONÁLNEHO ROZVOJA

(Andrej Majer)

SKÝ

SL

DlhO mír

a l b u m
P

10 ROKOV S VAMI
ZILINSKÝ
samosprávny kraj

*Projekt spolufinancovaný Európskou úniou z prostriedkov
Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci
Programu cezhraničnej spolupráce Poľsko - Slovenská republika 2007 – 2013*

Album je vydaný v rámci projektu
„LITERÁRNE REMINISCENCIE“
PL-SR/ZA/IPP/II/103

Názov: DLHOMÍR POLSKÝ /ANDREJ MAJER/ - album

Zostavovateľka: Janka Mudriková

Prekladateľ: Igor Husák

Grafický návrh, technické spracovanie a tlač: Kamil Ďurný - Štúdio D, Čadca

Jazyková úprava: Mária Rosinová

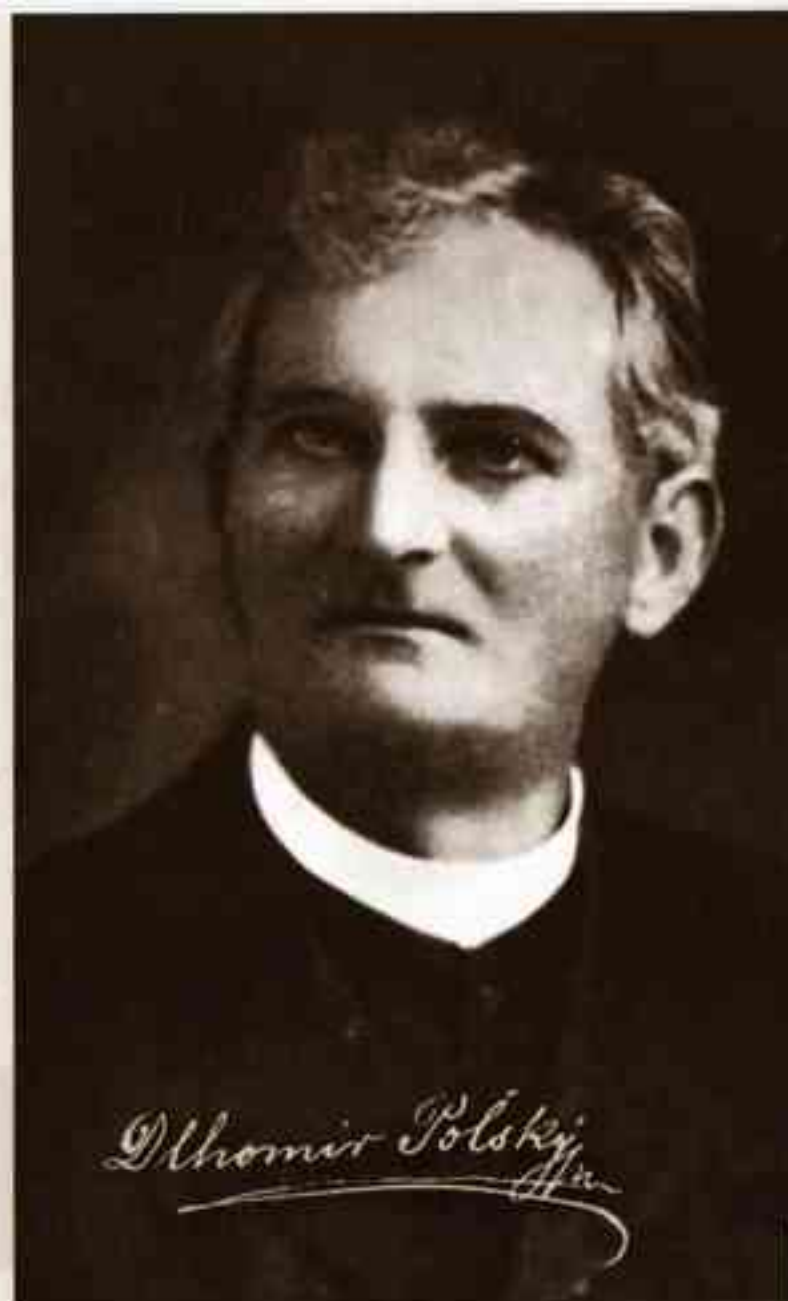
Vydala: Kysucká knižnica v Čadci v zriaďovacej
pôsobnosti Žilinského samosprávneho kraja

Rok: 2012

Fotografie: Archív Kysuckej knižnice v Čadci
a Archív literatúry a umenia SNK v Martine

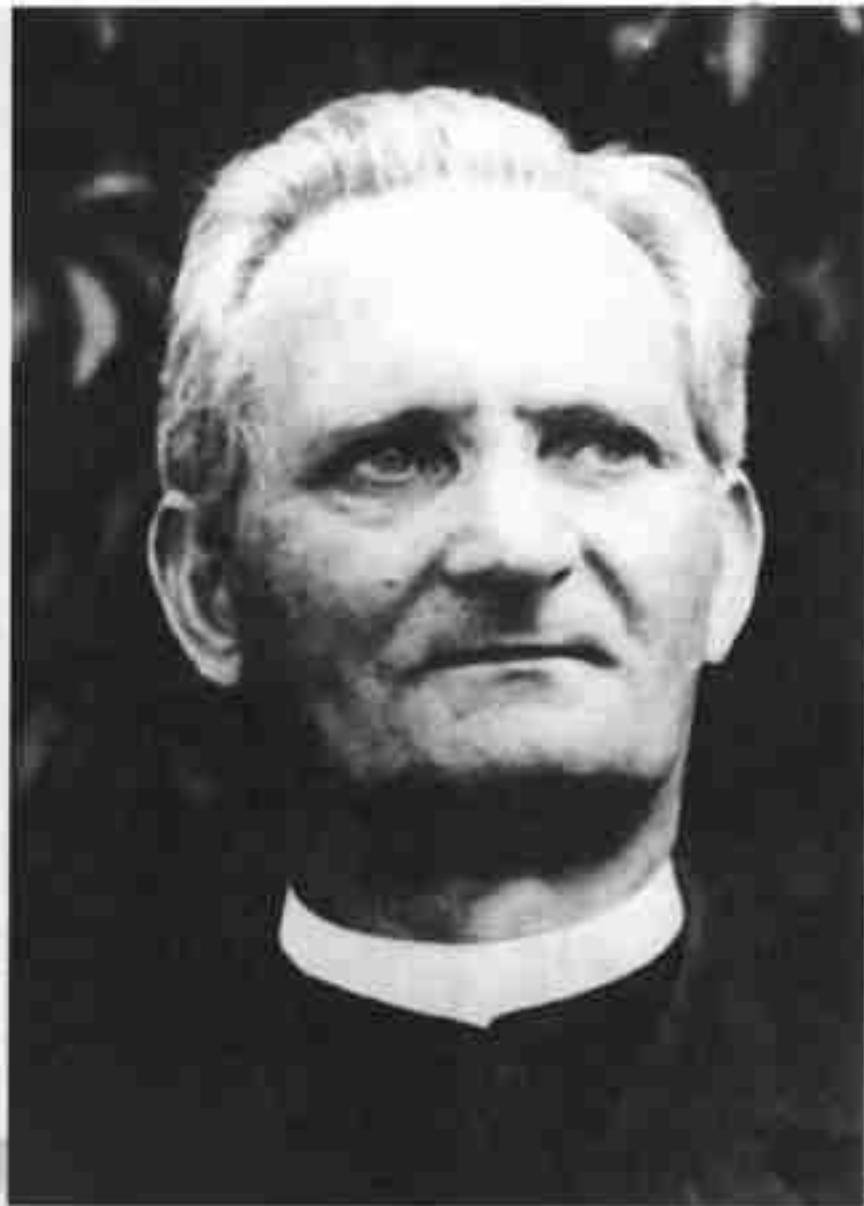
Vydané v edícii, ktorá vznikla v rámci uvedeného projektu:

Albumy významných spisovateľov a publicistov – osobností Kysúc a Żywca

MAJIER

Andrej

kňaz, básnik

*Narodil sa 16. 10. 1864 v Kysuckom Novom Meste.
Zomrel 29. 12. 1935 v Kysuckom Novom Meste.*

*Dlhomír Polský ako kaplán v Dlhom Poli
(fotografia asi z rokov 1891 - 1899)*

Andrej Majer -- Dlhomír Poľský s priateľmi v záhrade pri fare v Hornom Vadičove

Dlhomíra Poľského v Hornom Vadičove viackrát navštívil jeho priateľ Pavol Országh Hviezdoslav

Túto pamätnú tabuľu na rodnom dome Dlhomíra Poľského umiestnili 22. 5. 1937. Je od akad. sochára Františka Šmilauera. Na jej odhalení sa okrem Kysučanov zúčastnili aj zástupcovia Matice slovenskej z Martina a Spolku sv. Vojtecha z Trnavy.

Dom, v ktorom Dlhomír Poľský žil po odchode na dôchodok a kde aj zomrel. (Kysucké Nové Mesto zač. 70. rokov)

„Tu v rodnej zemi odpočíva v Kristu Pánu kysucký básnik Dlhomír Poľský - Andrej Majer, katolícky kňaz. * 16.10.1864 + 29.12.1935.“

Na základnom kameni pomníka je verš, ktorého autorom je sám básnik:

**„Milosrdný Kriste, drahý Spasiteľ!
Prijmi sluhu svojho, Tvoj bol chváľiteľ.
Odpusti mu krehkosti, zdvihni v sláve lesk,
uchláchoľ nám zármut', utíš srdca stesk.“**

Dlhomír Poľský je pochovaný vo svojom rodnom meste. Na pomníku má znamenie kríža a plastický kalich ako symbol kňazského stavu.

Fara a kostol v Hornom Vadičove, kde bol Dlhomír Poľský v rokoch 1904 až 1924 farárom.

R O D I S K O (úryvok)

Kysúc Nové Mesto,
milená ty môjmu srdcu obec, blízka!
V lone tvojom úsvit vzniku môjho jesto,
pevca tys' kolíska.

Vôkol vrchy, viesky,
miazgavé ľa venčia smreky, bory, jedle.
Zelených po stráňach oviec shon, kráv rezký
preberá si v jedle.

Voňavých v lazúrach
jahodárok driečnych ozev kypí sladký:
Z pasiek haluz, íver v nošiach, legatúrach
vlečú chlapani, matky.

V kručín, krov, hôr húšti
rozihrané vtáctvo, zver sa poneviera.
V lieskach bucko, bolvan oriešky si truští,
služobná stel sbiera.

Bujná raž so žitky,
jačmeň, strova, krumple polom tvojim rastnú,
Po smaragde lúčín detva vije kytky,
chvíľu trávi šťastnú.

Kaňa, birkut, jastrab
točí sa vo výši, ostrým sliedi jastrom.
Strelou ti v dvor vpáli, vzchytí, rve hyd na strap,
leti lesov na strom.

Zdravstvuj, kraju ľúby,
skromné Nové Mesto, kolísočka prostá!
Nech ti struny drhnú, veselí ľa trúby,
blaho doby vzrastá!

VAJČOVSKÁ

V AJČOVSKOM na stráni bujný orech rastie,
odfuknúť si pod ním, šuhajci, hej! slasť je.

Páli slnce, páli, sparno koscom, statku,
shoďte kosy, oslu, zotavte sa v chládku.

Pod orechom tôňa, za podlohou vatra,
láska, ejhaj! láska v každom srdci šmátra.

Kutrala i v tomto, bláznily ma šelmy,
bláznila som aj ja, nebanujem veľmi.

Neviem, Bože! neviem, či to vina dáka,
nejedného keď som obolstila vtáka.

Hej, vajčovské hoľky, chichotavé frindy,
jaký u vás obvyk, nebolo tak indy!

Pánboh stvoril srdce a do srdca túžbu,
koho volí túžba, tomu ho daj v službu.

Jedno srdce a v ňom vernosť blčí jedna —
ej! vajčovská hojza s desaťmi sa jedná.

Po desiatich pasie, nemá dosť na jednom —
škaredý to havran v choťári tom biednom!

Pánboh zmajstril krásku, ozdobil ju láskou,
koho ľúbiš, krásko! manželstva blaž páskou.

ksiądz i poeta

Dlhomír Poľský – prawdziwe nazwisko Andrej Majer

Urodził się 16. 10. 1864 roku w Kysuckom Novom Meste. Ukończył teologię i filologię w Budapeszcie. Do szkoły ludowej chodził w rodzinnej miejscowości, a w Žilinie i Nitre do gimnazjum. W 1889 roku skończył w Budapeszcie studia teologiczne i został wyświęcony na księdza. W latach 1891-1899 pracował jako kapłan w Dlhom Poli, w latach 1899-1904 w Kysuckom Novom Meste, a do 1929 roku był rzymskokatolickim proboszczem w Hornom Vadičove. Powrócił stąd do rodzinnego Kysuckého Nového Mesta.

Jako poeta zaczął tworzyć już podczas studiów. Początkowo swoje wiersze publikował w czasopismach i gazetach. Pierwsze poezje napisał po węgiersku. Jego węgierskojęzyczne utwory należały do krótszych form lirycznych. Pobrzmiwało w nich jednak przesłanie dla rodzinnego kraju, co stanowiło dowód na to, że duchem się nie wyobcował. Swoją działalność oświatową i budzielską rozpoczynał w kolebce słowackich druciarzy, w Dlhom Poli. W wieku lat trzydziestu napisał swój pierwszy słowacki wiersz „Ohlas“ („Odgłos“, 1894). W tym okresie przyjął pseudonim literacki Dlhomír Poľský. Poezje publikował w „Slovenských pohľadoch“ („Ze słowackiego punktu widzenia“), „Ludových novinách“ („Gazecie Ludowej“), „Tatranskom orlovi“ („Orle Tatrzańskim“) i innych czasopismach.

Andrej Majer należał do tak zwanego międzywojennego pokolenia poetów, którzy wypełniali przestrzeń pomiędzy Hviezdoslavem a poezją słowackiej moderny.

W jego twórczości poetyckiej odzwierciedlał życie wieśniaków, druciarzy, rzemieślników. Znał dobrze codzienną mordegę kysuckiego chłopca, którą wiernie przedstawił w wierszach „Handrár“, „Sklenár“, „Pltníci“, „Na saláši“, „Kopačka“ („Szmciarz“, „Szklarz“, „Flisak“, „W szalasi“, „Wykopki“). Miejscowości Horný Vadičov poświęcił wiersze z cyklu „Spod Ľadnohory“: „Do hôr“, „Hory“, „Lastovička“ („Jaskółka“), „Máj“. W poezji Majera odnaleźć można bogaty dialekt dolnokysucki.

W latach 1925 i 1926 Stowarzyszenie św. Wojciecha w Trnave wydało twórczość poety w formie książkowej, w dwóch tomach zatytułowanych

„Spisy básnické Dlhomíra Poľského“ („Dzieła poetyckie Dlhomíra Poľského“). Pierwszy tom objął twórczość z lat 1894 - 1914. Zawiera on cykle wierszy: „Proti prúdu“ („Podprąd“), „Piesne národa“ („Pieśni narodu“), „Z rodinného kruhu“ („Z rodzinnego kręgu“) i „Tempi passate“. Za swoje wiersze, ich panslawistyczny wydźwięk był sądzony. W drugim tomie znalazły się wiersze z lat 1896 - 1916, które stworzył w Hornom Vadičove. W cyklach wierszy „Vesna života“ („Wiosna życia“), „Quodlibet“ i „Memento Mori“ najlepsze są te na motywach kysuckich „Spod Ľadnohory“.

Dzieło Majera jest odzwierciedleniem przeszłości i przepowiednią przyszłości. Niesie ze sobą wskazówki dla nas wszystkich. Dorobek tego wyjątkowego poety pozostaje jednak dla wielu nieznanym. Fakt ten staje się więc wyzwaniem dla tych, którzy go przynajmniej trochę poznają, aby go wystawili na światło dzienne.

Zmarł 28.12.1935 roku w Kysuckom Novom Meste, gdzie został także pochowany.